

KONSTA JYLHÄN RAHASTO

Viulu, joka ei vaiennut

Rahasto perustuu lahjoituksiin kansansoittaja Konsta Jylhän (1910–1984) muiston kunnioittamiseksi. Se tukee ja kehittää henkistä ja taloudellista kulttuuria Keski-Pohjanmaalla.

Konsta Viljami Jylhä syntyi Kaustisella 14.8.1910 torppari Jaakko Viljami Jylhän ja Maria Sofia Rasmuksen perheeseen. Konsta Jylhä kasvoi musiikin parissa lapsuudestaan asti: hänen isänsä ja isoisänsä olivat viulupelianneja, ja Konsta aloitti oman uransa säestämällä pelianneja äitinsä emännöimässä Santerin Kaffilassa Kappelinkankaalla. Viulusta tuli hänenkin soittimensa, ja 1930-luvun alussa Konsta Jylhä oli jo tunnettu taidoistaan Keski-Pohjanmaalla. Varsinaiselta ammatiltaan hän oli kuorma-autoilija. Hän osallistui talvi- ja jatkosotaan autonkuljettajana ja kiväärimiehenä muun muassa Karjalan kannaksella ja Syvärillä.

Vuonna 1948 perustettiin Kaustisen Purppuripelimannit, jossa Konsta Jylhä soitti alusta lähtien. Vuonna 1961 puutavaraajossa sattunut onnettomuus pakotti hänet jättämään kuorma-autoilijan ammatin, mutta toipilasaikana Konsta Jylhän kiireet hellittivät ja hän ryhtyi säveltämään itse musiikkia. Hänen ensimmäisiä sävellyksiään olivat Konstan parempi valssi, Kehtolaulu ja Vaiennut viulu, joka on hänen tunnetuin sävellyksensä: se voitti Yleisradion äänestyksen suosituimmasta kansansävellyksestä 1976. Kansansoittajasta tuli kansansäveltäjä, ja Purppuripelimannit keskittyivät esittämään Konsta Jylhän sävellyksiä.

Vuonna 1967 alkanut Kaustisen kansanmusiikkifestivaali teki Konsta Jylhästä koko kansan tunteman ja rakastaman säveltäjän. Jylhän sävellyksillä oli suuri vaikutus kansanmusiikin suosion nousuun 1970-luvun alussa, kun Purppuripelimannit kiersivät Suomea esittäen hänen musiikkiaan. Radion, television ja äänitteiden kautta suosio kasvoi,

Konsta Jylhä Kaustisen kalliopaviljongin kivillä.
Kuva: Iltalehden arkisto

ja Konstan parhaat I sai 1972 ensimmäisenä kansanmusiikkilevynä kultalevyn. Konsta Jylhä soitti itse vain satunnaisesti vuoden 1974 jälkeen tapaturman aiheuttaman sairautensa takia. Tämän jälkeen hänen tuotantoonsa tulivat mukaan hengelliset sävelmät. Ristin Voiton julkaisema kuorolevy Jylhän sävellyksistä vuodelta 1980 ylsi timanttilevyn myyntimäärään. Yhteensä hänen esityksistään ja sävellyksistään on tehty kolmisenkymmentä levytystä.

Konsta Jylhälle myönnettiin useita tunnustuksia ansioista säveltäjänä ja soittajana. Kaustisen kansanmusiikkijuhlilla 1970 hänet nimitettiin mestaripelimanniksi, ja samana vuonna hän sai Vaasan läänin taidepalkinnon. Director musices -arvo hänelle myönnettiin 1971 ja Pro Finlandia -mitali 1978. Valtion taiteilijaeläkkeen hän sai 1970.

Konsta Jylhä solmi vuonna 1951 avioliiton Anna Rebekka Hautakosken kanssa, ja heille syntyi viisi lasta: Ruut 1952, Ulla 1953, Kirsti 1955, Antero 1956 ja Aarne 1958. Konsta Jylhän kuoltua 13.9.1984 hänet haudattiin valtion kustannuksella.

Osuuskunta Sigillum/Markus Kivistö

Keski-Pohjanmaan rahasto on yksi Suomen Kulttuurirahaston 17 maakuntarahastosta. Se perustettiin vuonna 1959, jolloin se kuului Etelä-Pohjanmaan rahaston kanssa yhteiseen Pohjanmaan rahastoon. Vuonna 1963 Keski-Pohjanmaan rahastosta tuli oma rahastonsa. Keski-Pohjanmaan rahasto toteuttaa tarkoitustaan, maakunnan henkisen ja taloudellisen kulttuurin vaalimista ja kehittämistä, myöntämällä apurahoja ja palkintoja sekä järjestämällä muutakin kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi/kp.